

Grundig mislykket ^{RP}_{7/10-96}

bok

**Eystein Eggen:
GENERALEN
Roman**

Et romanprosjekt som ender i grøfta tross forfatterens åpenbare og iherdige strev.

Eystein Eggen har arbeidet med denne romanen, og det synes og høres. Den knitrer og knaker i sammenføyningene, det kommer de underligste og mest hjelpeløse språklige rumle- og gnaurelyder fra slitet med å få det til. Det er samlet et historisk stoff som er like formløst og sprikende i romanutgave som det er i råmaterialet.

Å skrive er vanskelig. Det skal være vanskelig. Men det skal ikke merkes. Vi har kort sagt med et mislykket romanprosjekt å gjøre. Men det er i det minste grundig mislykket.

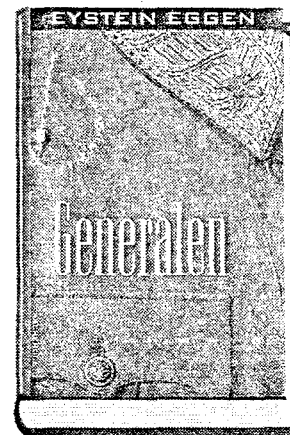
Eggen har villet skrive en faction-roman om Carl Gustav Fleischer, generalen som ble helt under kampene om Narvik i 1940, den første som tilføyde Hitlers krigsmaskin et nederlag. I skuffelsen

over at han ikke ble forsvarsjef, tok han sitt eget liv i Canada i 1942.

Det er med andre ord ingen uinteressant skikkelse Eggen går løs på. Men iveren er så mye større enn evnene, emnet er for stort og komplisert, og dette lasset er «gæli kjørt og rangt velta». I stedet for å skrive om Fleischer, oppretter han figuren Sivert Fergstad og plasserer ham som sjef for en gjeng uregjerlige trøndere i Ofoten i 1940. Fergstad holder styr på dem, men det gjør ikke Eggen. For selv om de er litt ugreie, blir de aldri annet enn flyktige pappfigurer. Samtidig filosoferer hovedpersonen over de siste to-tre tusen års krigshistorie mens kampene raser, og han har et motsetningsforhold til en annen general som han kaller Silda. Han heter Sillén og er ikke Fergstads type.

Til slutt skyter Fergstad seg, men ikke i Canada. Det skjer hos en kongsbonde på Færøyene.

Det er mye som er galt med romanen, og mye er galt i den. Man kan alltid dikte en skikkelse, og forfattere har lov til å jule, bare de juger godt. Ikke desto mindre må realia stemme. Legger man f. eks. en krimi-

nalroman til Oslo, kan ikke Storgata krysse Majorstuveien, uansett om det er diktning. Og når Eggen får det til å mørkne i Ofoten i slutten av mai, slik at generalen kan fundere litt over stjernehimmlen, blir det faktisk ganske ille.

Ganske ille er det også at det ligger en krigsforherliggende og mystifiserende undertone i romanen. Sant nok er den så rotete strukturert at det er vanskelig å skille mellom generalens og forfatterens stemme, men disse sitatene, som ikke er utypiske, og heller ikke av det sjeldne slaget, dessver-

re, gir kanskje en antydning: «Han (general Sillén) var ikke ond av natur. Men krigen, alle tings far, hadde sendt sin røde signalrakett opp i våre klippekysters natt og tent evighetsilden i menneskenes bryst, lysten etter å glimre og bli udødelig som stjernene på himmelen.»

Eller denne, etter en skildring om hvordan to tinder i Ofoten, Lægastind og Rivtind, for første gang ser en hær: «... det kriblet litt i granitten. En hær er nemlig noe helt spesielt... Det ligger i hærens natur at den bærer sine våpen åpent; hæren er kvintessensen av folkets liv gjennom tidene.»

Og: «Marsjen var et brennoffer fra de utålmodige hjerter til *le feu*, ilden, krigens hellige altergang mellom tusen berge full av sne...» «Slekt følger slekt, menneskene lengter tilbake til urildens første blink, kjernen i tidens bevegende gang. Derfor elsker de krigen slik, blir aldri ferdige med å besnakke den. Bare krigen kan oppheve tiden og løfte øyeblikket opp i minnets stråleglans.»

For å si det som det er: Dette blir litt for grundig.
PER EGIL HEGGE